

Проблема консультування в галузі освіти в зарубіжних країнах

У статті розглянуто проблему консультування в галузі освіти в зарубіжних країнах; розкрито суть роботи консультанта, який забезпечує практичне навчання, професійно-орієнтоване освітнє середовище та допомогу і підтримку населенню; досліджено основну мету, завдання та обов'язки консультанта молодшої, середньої та вищої шкіл.

Ключові слова: консультант, консультант в галузі освіти, шкільний консультант, навчання.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Професійна підготовка завжди була основним знаряддям формування кар'єри за умови її отримання після звичайної освітньої підготовки. Сьогодні неперервна професійна підготовка є не лише перевагою, а насамперед необхідністю, якщо є бажання просуватися кар'єрною сходинкою. Зазначимо, що найважливіша частина професійної підготовки – це консультації з питань професійної діяльності, які мають в своїй основі оцінку особистих якостей та зацікавленостей під час вибору кар'єри. Основною метою консультування з питань професійної діяльності є допомога в дослідженні та виборі потенційних провідних роботодавців та професій. Тому консультанти в галузі освіти сьогодні – це лідери, основними завданнями яких є розвиток та трансформація освіти. Досвід та практика педагогічних шкіл США та європейських країн щодо цього питання заслуговує на ретельне вивчення для подальшого використання прогресивних ідей досвіду цих країн у вітчизняній педагогічній діяльності.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Дослідження окресленої проблеми та різні підходи до її розв'язання відображено в працях таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як: С. Бейкер, Н. Біджок, Л. Бордерс, В. Ватс, С. Вінстон, Дж. Дейвіс, Н. Джісберс, Р. Джонес, С. Друрі, Р. Лапан, М. Ліндеман, Р. Мірік, Г. Препорт, Г. Праут, С. Робінсон, М. Фол, Р. Фултон, Г. Хедлі та інші. Вони зробили вагомий внесок у розвиток цієї галузі, а отже всієї педагогічної освіти в цілому.

Формулювання цілей статті... Метою статті є здійснення наукового аналізу діяльності професійних консультантів в сфері освіти, виявлення особливостей організації діяльності професійних консультантів вищих навчальних закладах та визначення перспектив використання зарубіжного досвіду в консультаційній освітній практиці України.

Виклад основного матеріалу... Консультант в галузі освіти – це радник чи наставник, який працює в початковій, середній або вищій школах для надання освітньої, кар'єрної, особистісної та соціальної допомоги учневі чи студенту. Серед послуг, які надаються консультантами, є уроки, щорічне планування навчання студента, робота в групах та індивідуальна робота. Важливою підвалиною появи професії консультанта в галузі освіти стали труднощі людини під час вибору подальшого кроку в житті. Спочатку такі люди називалися “консультантами” або “методистами”, але “консультант в галузі освіти” є більш влучним терміном, оскільки він здійснює підтримку випускника у подальшій навчальній, професійній і соціальній діяльності. У Азії, Африці, США та Європі терміни “консультант в галузі освіти”, “шкільний консультант” та “вчитель-керівник” це особа, яка допомагає організувати та планувати кар'єру майбутнього випускника. Зауважимо, що в Європі були засновані Міжнародні центри обміну інформацією щодо професійної орієнтації для обміну знаннями в сфері бізнесу та соціуму, а також для вдосконалення методів консультування. Іспанія, Португалія, Голландія, Бельгія, Фінляндія, Франція, Італія та Норвегія серед країн, які використовують світову мережу для розповсюдження інформації щодо консультування та професійної орієнтації. Оскільки консультування в галузі освіти стає більш відомим як професія та демонструє свою успішність в результаті багатьох експериментів, воно поширюється в усьому світі для покращення життя кожної людини [1].

Консультування з питань професійної діяльності є складним процесом, який включає професійну підготовку, професійний розвиток, професійну орієнтацію, стратегії навчання та інше. Здійснювати консультування з питань професійної діяльності варто індивідуально для з'ясування кар'єрних цілей та ознайомлення з вимогами та потребами особистості до планування кар'єри та професійного життя. Слід адаптувати професійну діяльність до потреб кожної людини. Згідно з дослідженнями, сьогодні 65% від усіх працюючих хотіли б вибрати іншу професію ще з самого початку. І, що найгірше, тепер вони не бачать можливості змінити професію та не знають, що вони хочуть робити далі. Тому варто зазначити, що найважливішим під час зміни професії є усвідомлення свої власних сил. Саме це є завданням консультантів з питань працевлаштування [2].

У США ця професія з'явилася з появою руху професійної організації на початку ХХ століття, а зараз відома як організація з планування кар'єри. Новий крок в цій галузі зробив Джесс Б. Дейвіс, який запровадив програму з систематичного управління школою. У 1907 році він став ректором вищого

навчального закладу та заохочував англійських викладачів проводити заняття з метою розвитку навичок планування кар'єри та інтересу до майбутньої діяльності.

Консультант в галузі освіти в США – це дипломований фахівець зі ступенем магістра після закінчення освітньої програми в галузі консультування, який володіє унікальною кваліфікацією та навичками для відповіді на освітні, кар'єрні, особисті та соціальні питання студентів, розвиваючи і забезпечуючи програми з консультування [3].

Консультанти працюють у різних громадських організаціях, які створені для надання різноманітної допомоги та підтримки населення. Відповідно до умов професійної діяльності, рівня отриманої кваліфікації розрізняють консультанта в галузі освіти, консультанта з професійної орієнтації, консультанта з питань реабілітації, консультанта з питань розумового здоров'я та консультанта з питань сім'ї та шлюбу. Консультантам часто доводиться мати справу з дітьми, підлітками, дорослими або ж із цілими сім'ями, в яких є багато проблем як, наприклад, психічні розлади та залежності, інвалідність чи безробіття, проблеми в школах, різноманітні травми чи проблеми, пов'язані з кар'єрою.

Дотримуючись даного визначення, розуміємо, що консультанти, які працюють в галузі освіти, а саме в школах та професійно-технічних освітніх закладах, надають свою допомогу як окремій людині, так і групам людей, які потребують допомоги особистого, соціального та освітнього характеру. Консультанти в галузі освіти допомагають на усіх рівнях, починаючи від початкової школи, і закінчуючи вищими навчальними закладами. Вони стають особистими радниками кожного студента та надають допомогу в сферах освіти, майбутньої кар'єри, особистих відносин та соціального розвитку. Освітні консультанти допомагають студентам оцінити свої можливості, визначитися з інтересами, нахилами для подальшого досягнення цілей, пов'язаних з наукою чи кар'єрою. Під час роботи консультант використовує співбесіди, інтерв'ювання, тести, що допомагають оцінити зацікавленість та сили студента, який потребує допомоги. Також вони володіють інформацією про центри профорієнтації та програми професійної підготовки. Часто консультанти працюють із студентами, які мають проблеми в навчанні чи суспільстві, або інші особисті проблеми [4].

Зазначимо, що консультанти початкових шкіл забезпечують індивідуальну роботу або роботу в маленьких групах та цілих класах. Вони спостерігають за поведінкою дітей під час уроків та перерв, радяться з вчителями і батьками щодо визначення можливостей дітей, їхніх проблем та особливих потреб. Разом з вчителями та адміністрацією школи вони намагаються впевнитися в тому, що шкільна програма розвиває освітні та еволюційні потреби школярів. Консультанти початкових шкіл надають менше порад в питаннях освіти та професійної орієнтації, ніж консультанти середніх шкіл. Для полегшення процесу консультування шкільні консультанти використовують різноманітні теорії та практики, включаючи розвиваючі, когнітивні та слухові навички, систематичну сімейну, багатокультурну, вербальну та ігрову терапію.

У середній та вищій школах професійні консультанти, здійснюючи найкращу практику, забезпечують проведення лекцій з консультування в галузі освіти, на яких розглядаються питання щодо освітніх, кар'єрних, особистісних та соціальних проблем. Багато уваги звертається на консультування в коледжах, оскільки більшість програм з консультування в галузі освіти беруть за основу роботу з даними та результатами експериментів, які показують, як програми консультування в галузі освіти допомагають надати потрібну інформацію, запевняючи, що кожен має доступ до програм консультування в галузі освіти. Консультанти вищої школи допомагають студентам та їхнім сім'ям підготуватися до складних умов професійного навчання, заохочуючи студентів та їхніх батьків до пошуку інформації, необхідної під час вступу. Вони допомагають студентам розвинути їх практичні навички пошуку роботи, а саме: написання резюме та методик проведення інтерв'ю. Консультанти з професійної орієнтації та працевлаштування допомагають випускникам у їхньому кар'єрному зростанні та методах пошуку роботи.

Консультанти з питань професійно-технічної освіти, яких також називають консультантами з працевлаштування або консультантами з питань кар'єрного зростання, зазвичай надають свою допомогу за межами шкільних установ. Головним їхнім завданням є допомога з вибору кар'єри та професійної діяльності. Консультанти з питань професійно-технічної освіти досліджують та дають оцінку освіті, вихованню, інформації про попередні місця роботи, інтересів, навичок та особистісних якостей кожного клієнта. Вони можуть проводити тестування для надання допомоги студентам щодо їхніх кар'єрних питань. Консультанти в галузі освіти, які працюють повний робочий день, працюють набагато довше, ніж вчителі, оскільки часто зустрічаються з учнями та батьками в до-та-позаурочний час. Деякі консультанти, які працюють неповний робочий день, можуть поєднувати свою основну роботу з вчителюванням. Також вони працюють з кожним окремо для розвитку навичок пошуку роботи та підтримки клієнтів у визначенні місця роботи та прийому на роботу. Водночас, консультанти з питань працевлаштування підтримують людей, які втратили роботу, зазнали стресових ситуацій на роботі або інших проблем, пов'язаних зі зміною роботи. Терпіння, винахідливість, витривалість, відповідальність і толерантність є саме тими рисами, якими повинен володіти висококваліфікований консультант в галузі освіти.

Люди, зацікавлені в консультуванні, повинні мати велике бажання допомагати іншим людям та виховувати повагу, віру та самовпевненість. Вони повинні вміти працювати як самостійно, так і у команді, дотримуватися морального кодексу, володіти сильною фізичною та емоційною енергією для розв'язання проблем [5].

Висновки... Отже, на основі здійсненого наукового аналізу роботи професійних консультантів в сфері освіти варто зазначити, що консультант в галузі освіти – це дипломований фахівець зі ступенем магістра, який володіє унікальною кваліфікацією та навичками для відповіді на освітні, кар'єрні, особисті та соціальні питання студентів, розвиваючи і забезпечуючи програми з консультування. Також він володіє сильною фізичною та емоційною енергією для розв'язання проблем, має бажання допомагати іншим людям та виховувати повагу, віру та самовпевненість. Терпіння, винахідливість, витривалість, відповідальність і толерантність є саме тими рисами, якими повинен володіти висококваліфікований консультант в галузі освіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Guidance and School Counseling [Electronic resource] / A Brief History of School Guidance and Counseling in the United States. – Access mode : <http://education.stateuniversity.com/pages/2023/Guidance-Counseling-School.html#ixzz0i8wAefWn>
2. Official site of Bureau of Labor Statistics [Electronic resource] / Counselors // Occupational Outlook Handbook. – 2010. – № 11. – Access mode : <http://www.bls.gov/oco/ocos067.htm>
3. Вікіпедія. Вільна енциклопедія: School Counselor [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wikipedia.org/>
4. Бідюк Н. М. Професійне навчання безробітних у США: теорія і практика : [моногр.] / Наталя Михайлівна Бідюк. – Хмельницький : ХмЦНТЕІ, 2009. – С. 343-357.
5. Health Guide USA. America's Online Health Resource [Electronic resource] / Counselor Training. – Access mode : http://healthguideusa.org/careers/counselor_training.htm

Анотація

О.В.Тичинская

Проблема консультирования в области образования в зарубежных странах

В статье рассматривается проблема консультирования в области образования в зарубежных странах; раскрыта сущность работы консультанта, который обеспечивает практическое обучение и профессионально-ориентированную просветительскую среду, помощь и поддержку населению; исследованы главные цели, задания и обязательства консультанта младшей, средней и высшей школ.

Ключевые слова: консультант, консультант в области образования, школьный консультант, обучение.

Summary

O.V.Tychyn's'ka

The Problem of Consulting in the Sphere of Education in Foreign Countries

The article deals with the problem of consulting in the sphere of education in foreign countries. The main essence of the counselor work, who provides practical and professionally - oriented educational environment, assistance and support to the nation has been revealed. Main aims, tasks and duties of a counselor of primary, secondary and high school are investigated.

Keywords: counselor, educational counselor, school counselor, training.

Дата надходження статті:

„17” березня 2010 р.

УДК 373.31:004 (045)

Р.М.ТОПОЛЄВА,

вчитель

(м.Миколаїв)

Формування інформаційної культури в початковій школі

У статті розкрито досвід формування інформаційної культури учнів початкових класів засобами комп'ютерної техніки.

Ключові слова: інформаційна культура, початкова школа, комп'ютерна техніка.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Однією з ознак сучасного етапу розвитку суспільства є рівень інформаційної культури особистості – обов'язкова складова загальної культури людини незалежно від сфери її діяльності.

В нинішній час існує велика кількість визначень інформаційної культури. У вузькому сенсі слова це – оптимальні засоби маніпулювання зі знаками, даними, інформацією та подання їх зацікавленому споживачу для розв'язання теоретичних і практичних задач; механізми вдосконалення технічних середовищ виробництва, зберігання і передачі інформації; розвиток системи навчання, підготовки людини до ефективного використання інформаційних засобів та інформації.